

A kettes számrendszerre épülő kártyáknál csak összeadást kell végezni a 20-as számkörben (használatát lásd a „Matematikai játékok” c. szakköri füzet 49. oldalán).

Második osztályban bővíthetjük a számkört 100-ig. Kettes számrendszerre épülő kártyákból 7 db kell. A kártyák a következők:

I.

1, 3, 5, 7, 9, ... 95, 97, 99.

II.

2, 3, 6, 7, 10, 11, ... 94, 95, 98, 99.

III.

4, 5, 6, 7, 12, 13, 14, 15, ... 92, 93, 94, 95.

⋮

VII.

64, 65, 66, 67, ... 98, 99, 100.

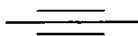
Ha hármasszámrendszerre készítünk kártyát, akkor 5 kártyára van szükség, az előbb említett módon írjuk rá a számokat, de nem 242-ig, hanem csak 100-ig.

3—4. osztályban már bármely megoldást alkalmazhatjuk.

Ugyanilyen módon tulajdonképpen bármilyen számrendszerre készíthetünk varázskártyát. Minél nagyobb alapszámot alkalmazunk, annál kevesebb kártyára van szükség, de annál körülményesebb a használata (nemcsak kettővel, hanem hárommal, négyvel stb. kell szorozni). Talán még a 4-es számrendszerre érdemes elkészíteni, ekkor három szint kell használnunk (pl. fekete, zöld, piros), és a legelső számok egyszerűsét, háromszorosát összeadni. Négy kártya esetén $4^4 - 1 = 255$ -ig írhatjuk rá a számokat. A szóbeli számolás gyakorlására ezt az eszközt alkalmasnak és érdekesnek tartom, és így a kollégáknak kipróbálásra és használatra ajánlom.

Tapasztalatom alapján a gyerekek nagy élvezettel használják. Bővíti a „gondolj egy számot, és én megmondom, mi az” típusú játékok körét.

A „kitalálás” magyarázatát 4. osztálytól szakköri feldolgozásra javaslom. Természetesen a korábbi felhasználást magyarázat nélkül tegyük. Olyan „trükköt” adunk a gyerek kezébe, amellyel a szóbeli számolást gyakorolja önként társaival, testvéreivel, szüleivel.

KONDÁSNÉ KRAUSZ MÁRIA

Ózd

Feladatlapok a differenciált oktatás szolgálatában

A differenciált oktatás alkalmazását, hatékonyságát, szükségszerűségét minden gyakorló nevelő tudja. Még az ezzel járó többletmunka ráfordítását is szívesen vállaljuk a heterogén összetételű osztályok készségfejlesztésében. Bizonyára sokunknak van a tarsolyában ezzel kapcsolatos feladatok gyűjteménye, ötletek a megvalósításhoz, kipróbált és bevált módszerek vagy javaslatok a továbbfejlesztéshez.

Ózdon, a Jurij Gagarin Általános Iskolában tanítok, ahol — mint bármely iskolában — egyaránt található jó képességű és gyengén fejleszhető tanuló. Több éves tapasztalatom arról győzött meg, hogy eredményt az oktatásban csak differenciált képességfejlesztéssel érhetek el.

Az ingerszegény környezetből jövő tanulók szókinccse, írásbeli kifejezőképessége alacsony szinten áll, míg a tehetséges tanulók többre képesek. Ahhoz, hogy egyenlő mértékben — tudásszintjüknek megfelelően — tudjam fejleszteni őket, néhány év alatt összegyűlt olyan feladattár, melyet eredményesen használok az alsó tagozatos anyanyelvi oktatásban.

Tetszés szerint építem be az anyanyelvi óraszámba, de felzárkóztatásra, korrepe-
tálásra is használható.

Ezekkel a feladatokkal nem a tankönyvet kívánom helyettesíteni, csupán differenciált képességfejlesztésre számom. A gyengébb tanuló is sikerélményhez jut, míg a tehetséges is kellően van terhelve. Tanulóim szívesen dolgoznak belőle, s az ellen-
őrzés is jóval könnyebb.

Szívesen ajánlom olyan iskolában tanító kollégáim számára, akik szeretik a vál-
tozatosságot, hasonló problémáival küszködnek, s akik a hátrányos helyzetűek felzár-
kóztatása és a tehetséggondozás érdekében tenni kívánnak valamit.

RÉSZLETEK A FELADATGYŰJTEMÉNYBŐL

I. Cím és vázlat alapján fogalmazás

1. Beköszönt az ős

I. Az időjárás jellemzői.

II. Élőlények felkészülése az évszakra.

Ruháim.

III. Készülődés a télre.

2. Évi új kabátja

I. Évi vágya.

II. Az áruházban.

Az öröm.

III. Évi hálás.

3. Az orvosnál

I. Klári betegsége.

II. A rendelésben.

Látogatók.

Gyógyulás.

III. Klári fogadalma.

II. Az alábbi fogalmazásokból bírányzik a befejezés. Pótold! Segítenek a kérdések.

1. Jancsi mint hatodikos tanuló, patronálja a harmadik osztályosokat. Jól ismeri annak tagjait, hiszen sokat foglalkozik velük. Az őszi akadályversenyre öt jelölték állomásvezetőnek. Munkája az volt, hogy a magasugrásnál bíraskodjék. Ő tette fel a lécet a kötelező magasságra, és mondta be, hogy hány pontot ért el a versenyző. Nagyon szerette volna, ha a harmadikosok jó eredményt érnek el, vagy éppen győznek. A magasugró állomás volt a legutolsó akadály a versenyen. A harmadikosok közül az utolsó pajtásnak, Ferinek az ugrására került sor. Ha ő átugorja a kötelező magasságot, akkor győz a raj. Jancsi tudta, hogy Feri csak a két centivel alacsonyabb magasságot képes átvinni. Az állomáson a többi bíraskodó pajtás már a pontszámok összesítésével foglalkozott. Jancsi és Feri álltak a léccel mellet. Feri szinte könnyes szemmel nézett Jancsira. Jancsinak átvillant az agyán: Mi lenne, ha két centivel lejjebb raknám a lécet, mint a kötelező magasság?

Te mit tettél volna?

2. A béketűrő ökör csendben legelt a víz szélén. — Régen figyelem — így szól hozzá a hattyú —, hogy jó vagy és kevés beszédű, mint én, s a szőröd színe is hasonlít a tollaméhoz. Nosza, legyünk jó barátok! — Igazad van hattyú, de mit érne mindkettőnknek ez a barátság? Te úszol, én lépdlelek, te szabadon repülsz, én járomt vonok. Oh, a barátsághoz több kell, mint a színnek s néhány apró tulajdonságnak az egyezése.

Szerinted, mi kell a barátsághoz?

III. Helyesírási feladatok

a) Egészíts ki dj-vel a következő mondatokat!

Ne kapko-! Előbb gondolko-, azután kez- munkához! Korán fekü- le, hogy időben ébre-! Mindig mon- igazat! Ne szala- az úton! Ügyesen vé- a meccsen! Mara- csendben! Ne ije- meg! A- tanácsot társadnak!

b) Milyen írásjeleket tennél a mondatok végére? Írd oda színessel!

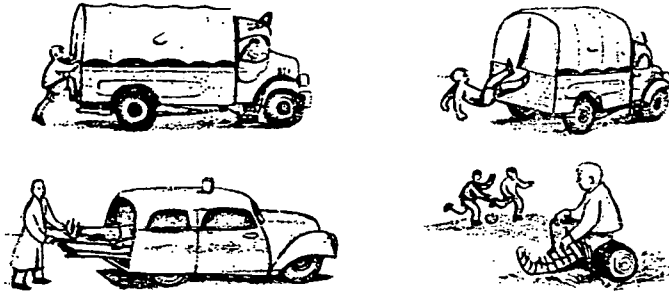
Hány órákor kélsz —
Tejet és kiflit reggeliztem —
Feküdj le időben —

Ma nem feleltem —
Bárcsak jó lenne a dolgozatom —
Kijössz játszani délután —

- c) Melyik betű hiányzik? ly vagy j? Pótold! Másold le a füzetedbe a kiegészített szavakat!
A te...boltban va...at, te...et, kenyeret vettem. A harká... a fák orvosa. A...ukas
ruha szegyen. A ha...ó úszik a vizen. Géza hógo...ót gyűr. Az osztá... csendben vár.
A bago... é...eli állat.

IV. Feladatok képek segítségével

- a) A képek alapján alkoss összefüggő mondatokat! Adj címet a történetnek!

- b) Fejtsd meg a rejtvényt! Ha a szavak kezdő betűit leírás után összeolvasod, egy jókívánságot kapsz. Írd le a füzetedbe! (A képsorozat a következő szavakat ábrázolja: kanál, eper, ló, létra, ernyő, mák, egér, sál, nyúl, alma, rák, autó, toll.)

TAKÁCS GÁBOR
Budapest

Mozgásos feladatok szakkörre

Néhány igényes, tehetségfelfedezésre felhasználható feladatot ajánlok az általános iskolában fizikát, matematikát tanító kollégák figyelmébe. A feladatok az elmúlt években a Középszintű Matematikai Lapok fizika rovatának pontversenyében szerepeltek. Természetesen a feladatok mindegyikét én adtam közre a KöMaL pontversenyén. (A feladat után zárójelben rendre a feladat sorszáma, megoldását tartalmazó KöMaL évfolyama, száma, oldala található.)

1. A Szabadság-hídon egy villamos szerelvény egyenletes sebességgel mozogva egy jelzőtábla mellett 4 s alatt haladt el, a hídon pedig 45 s alatt jutott át. Milyen hosszú volt a szerelvény, és mekkora sebességgel haladt? A híd fesztávolsága 334 méter.
(2089 — 1986/8, 9 — 424, 425)
2. A 780 m hosszú alagúton egy vasúti szerelvény 50 másodperc alatt haladt keresztül. Egyenletes sebességgel mozgott, az alagút bejáratánál levő jelzőlámpa mellett 11 másodperc alatt haladt el.
Milyen hosszú volt a szerelvény, és mekkora sebességgel haladt?
(2434 — kitűzve: 1989/10 — 480)
3. Egy alföldi falu postása munkanapokon mindig ugyanakkor indul az autóbussz-megállóhoz a küldeményekért. A busszal egy időben szokott odaérni, és rögtön indul vissza a postaszákkal. Egy alkalommal az autóbussz korábban érkezett, ezért